Ч. 239 (14.488). Львів, пятниця 23. жовтня 1936. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий чужинець в уряді УССР.

ЛОТИШ ЗАСТУПНИКОМ НАР. КОМІСАРЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ.

(РО) Як подає „Комуніст", Карло Карльзон, що став заступником нар. комісаря внутр. справ є лотишем. 1917. р. прилучився він до комуністичного руху, у 1918. р. організував черезвичайку. 1934. р. був Карльзон заступником предсідника українського ГПУ, коли ж ту установу замінили на нар. комісаріят внутр. справ, обняв він провід одного харківського окружного бюра. Червона преса висилавляє нового достойника за його великі заслуги у боротьбі проти „контрреволюційних банд".

ПРИЯТЕЛЬ ЛІТВІНОВА АРЕШТОВАНИЙ.

ЛЬОНДОН, 22. 10. ПАТ. Як повідомляє „Дейлі Мейль", в Москві арештували б. аташе совітської амбасади в Парижі Членова, що є особистим приятелем Літвінова.

„Людовий фронт" викликав кризу чілійського уряду.

САНТІЯГО ДЕ ЧІЛЄ, 22. 10. ПАТ. Міністер господарки радикал Баррос уступив, бо не хотів репрезентувати „людового фронту", як це вимагав провід його партії. За ним пішло двох інших радикальних міністрів, тому ввесь уряд уступив.

САНТІЯГО ДЕ ЧІЛЄ, 22. 10. ПАТ. Положення в Чілє неясне; голова радикальної партії заявив, що годі передбачувати вислід кризи. Завтра зберуться опозиційні посли, щоб опрацювати спільну плятформу.

„Рексові" заборонили „похід на Брюссель".

БРЮССЕЛЬ, 22. 10. ПАТ. Рада міністрів заборонила „Рексові" маніфестацію, що мала відбутися найближчої неділі при співучасти 250-их тисячних мас під назвою „походу на Брюссель". Тутешня федерація соціялістичних професійних спілок рішила недопустити до рексівських маніфестацій.

УРЯД ПОДАЄТЬСЯ ПЕРЕД „РЕКСОМ"?

БРЮССЕЛЬ, 22. 10. ПАТ. Мін. закорд. справ Спак заявив представникам преси, що в недавній промові проти „Рекса" висловив лише свої особисті погляди. Права преса розуміє це так, що уряд відступає зі становища, яке заняв до „Рекса".

Перемога нац. військ 25 кільометрів від Мадриду.

НАВАЛЬ КАРНЕРО, 22. 10. ПАТ. За вчорашній день нац. війська посунулися на 12 км.; в 16. годині їхні передні сторожі увійшли до Наваль Карнеро; тепер вони віддалені від Мадриду всього 25 км. **Нац. війська здобули після 10-годинного бою укріплені позиції під Наваль Карнеро, які боронили найліпші червоні частини.** Фронт вирівняний, вступна фаза наступу на Мадрид.

НАСТУП НА ЕСКУРІЯЛЬ.

ТЕНЕРІФА, 22. 10. ПАТ. **Вчора вечором почався нац. наступ на Ескуріяль. Нац. відділи, що здобули Сігуенцу, посуваються до Мадриду.**

ПОХІД НА ХІХОН.

ЛЯ КОРУНЯ, 22. 10. ПАТ. Тутешня радіостанція повідомляє, що відділи ген. Аранди почали похід на Хіхон, куди схоронилися червоні, що облягали Овієдо.

БОМБАРДУЮТЬ.

СЕН ЖАН, 22. 10. ПАТ. Ескадра нац. літаків бомбардувала Більбао і недалеку місцевість Лас Аренас; чимало домів ушкоджених.

КОМУНІКАТ НАЦ. КОМАНДУВАННЯ.

ТЕТУАН, 22. 10. ПАТ. Радіокомунікат стверджує, що після здобуття Сігуенци **нац. війська обсадили м. Хадрак** на шляху до Гвадаляхари. Мадридський уряд робить приготування, щоб перенестися до Катальонії.

ТЕНЕРІФА, 22. 10. ПАТ. Тутешнє радіо повідомляє, що нац. війська заняли вчора в 17. год. Наваль Карнеро.

СЕВІЛЛЯ, 22. 10. ПАТ. Ген. Кейпо де Лляно заперечив перед мікрофоном комунікат червоних. Напаки нац. війська заняли Віллямантуу і Наваль Карнеро. Нац. літаки зістрілили три ворожі та збомбардували лет. майдан у Хетафе.

ТЕНЕРІФА, 22. 10. ПАТ. Нац. війська вже зовсім опанували Сієрру Алькубієре, під вечір м. Тардієнте.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 22. 10. ПАТ. Червоні відкинули повстанців на північ від Маляги, освободжуючи залізничі шляхи. 7-ох повстанців перейшло до червоних.

МАДРИД, 22. 10. ПАТ. Прем. Лярго Кабальєро оглянув учора фортифікаційні праці в околиці Мадриду.

МАДРИД, 22. 10. ПАТ. Червоні відкинули нац. кольону, що йшла на Овієдо, зблизилися на 12 км до Сарагоси, під Тардієнте та на середньому фронті відбили нац. наступ, на південному фронті коло Картагени зістрілили два нац. літаки.

МАДРИД, 22. 10. ПАТ. Повстанців відкинено з під Ляс Навас і з відтинка Торре Сасінан—Мірабуене. Під Сігуенцою завзяті бої.

ВИМОРДУВАЛИ ЗАРУЧНИКІВ.

ЛЬОНДОН, 22. 10. ПАТ. Як повідомляє „Дейлі Телеграф" комуністи вимордували в Картагені всіх закладників; є це пімста за те, що нац. летуни збомбардували місто.

ЖІНКА ПРЕЗИДЕНТА АЗАНІ ВТІКЛА З ЕСПАНІЇ.

ТУЛЮЗА, 22. 10. ПАТ. З Аліканте прилетіла жінка президента Еспанії Азані; її літак відлетів до Парижа.

ПОДЕНЕРВУВАННЯ У МАДРИДІ.

МАДРИД, 22. 10. ПАТ. Атмосфера в Мадриді стає що раз то горячіша, на вулицях доходить до походів і маніфестацій. Жінки домагаються, щоб усіх мужчин вислати на фронт та замкнути каварні й ресторани, але робітничі організації уважають, що це робило би зле враження, тому згадані льокалі будуть замикати в 22. годині.

УТІКАЧІ.

ҐІБРАЛЬТАР, 22. 10. ПАТ. Один британський торпедовець привіз з Маляги 23-ох еспанських утікачів, інший — 30-ох з Картагени. Вони змалювали положення у цих двох містах у якнайчорніших красках.

Станова держава на овиді.

Роля національної Еспанії в майбутньому.

Світова преса подала вістку, що ген. Франка проголосили в Бургосі начальним вождом еспанських національних військ і головою нової еспанської держави. Писалося про параду і помпу, але ліберальна і ліва преса промовчала промову ген. Франка, в якій він зясував напрямні політики національного уряду. Ця промова кидає багато світла на те, що діється в Еспанії та що згадана світова преса старається перед своїми читачами закрити. Подаємо тут виїмки цієї промови за англійським тижневиком „Католік Таймс".

Як основу ставить ген. Франко на першому місці Бога, потребу віри в Бога і любов. „Треба вірити в Бога". „Наш уряд буде вдержувати сердечні взаємини з Церквою і буде піддержувати її релігійну і моральну місію". „Хочемо перевести реформу суспільности, кладучи в її основу любов. Нашим завданням є оборона світової цивілізації і ми мусимо черпати силу з нашої релігійної віри".

Відкидаючи лібералізм як політичну теорію та форму влади, ген. Франко заявив: „Не віримо в уряди, які походять з голосування. Еспанська народня воля ніколи не могла свобідно виявитися голосуванням. Спершу політичні наганячі і пізніше тиранські синдикати примушували еспанський нарід голосувати згідно з їхніми бажаннями, диктуючи народові, як має голосувати".

Політичний лібералізм в Еспанії, який все був сильно протикатолицький (подібно як в Італії), викликував у нації вічний фермент заколоти, творив цілі комплекси фальшивих понять про цінности та все зумів викликати штучні поділи нації на ненависні взаїмно собі табори. Ціла фільософія лібералізму ставить одиницю проти одиниці, висуваючи все на перше місце гасло „права людини". Капіталіст мав право робити зі своїм капіталом те, що йому подобалося. Революціонер клясової боротьби висував гасло „права робітника". А за кулісами капіталіст удержував найбільше гармонійні взаємини з революціонером клясової боротьби. Нова еспанська держава — заявив ген. Франко — буде спиратися не на правах (привілеях), але на **обовязках.** Якщо в сучасній громадянській війні в Еспанії остаточно переможуть національні війська, то прийде кінець лібералізмові, що вже заздалегідь починає оплакувати ліберальна і ліва світова преса як „смерть демократії".

Але істнують ще й інші форми свободи, крім демократичного голосування. Наприклад економічна свобода, без якої взагалі немислима якнебудь інша свобода громадянства. Капіталізм лишає громадянству політичну свободу, але доводить до скасування економічної незалежности та до економічного поневолення більшости цього громадянства і тому користь всякої політичної свободи стає ілюзоричня. Ґен. Франко заявив у своїй промові, що національний уряд постарається привернути громадянству цю економічну свободу та соціяльну справедливість. „Обіцяємо еспанському народові, що в ніодній родині не буде бракувати огнища; ніодин робітник не буде без праці; кожний буде мати працю, бо ті, що мають більше, дадуть тим, що мають менше. Наша соціяльна справедливість буде спиратися на братній любові та на сердечній спів

праці всіх клас. Наша рука буде тверда і непохитна в переведенні соціяльної справедливости".

Твердости і непохитности в переведенні соціяльної справедливости не слід розуміти як здавлення чи то індивідуальної думки, чи то активности громадянства. Але народню волю можна забезпечити іншими способами, не тільки правом голосування на членів політичних клік. Краще, ніж голосуванням, може громадянство впливати на державне і національне життя активною участю громадян в корпораціях і цехах, що будуть створені для всіх галузей промислу і ремесла; поодинокі корпорації та цехи будуть правними репрезентантами своїх членів, а всі спільно будуть репрезентувати націю.

Ген. Франко має мабуть на думці створення станової держави, коли заявляє, що „народня воля в новій державі буде виявлятися в технічних організаціях та корпораціях, які — маючи глибоке коріння в краю — будуть виразниками правдивих бажань та ідеалів еспанського народу". Далі заявив ген. Франко, що устрій цієї нової держави буде спертий на устрою Португалії, а не на зразках німецького націоналізму чи італійського фашизму.

Про ролю і завдання національних військ Франко заявив: „Це не є тільки громадянська війна, в якій рішається доля самої тільки Еспанії, але є це збройна оборона християнської цивілізації. Ми є оборонцями віри і духа проти червоного матеріялізму. Всі правдиві еспанці бються як добровольці проти червоних".

Промова Франка є, здається, найкращим освітленням того, що діється в Еспанії. Але вона кидає одночасно жмут світла на ті національні рухи, що в сучасному повстають у ріжних формах в ріжних народів світа, як націонал-соціялізм у Німеччині, фашизм в Італії (хоч які вони недосконалі і в дечому — наприклад у свому тоталітаризмі — навіть нездорові), становість в Еспанії, дальше змагання ріжних держав до економічної самостійности та спроби освободити внутрішні ринки народньої господарки від закордонної торговлі та зпід диктату інтернаціональних фінансістів-позичкодавців. Всі ці рухи є виявом спротиву духа проти матерії, проти влади інтернаціонального лібералізму та поневолення, що виявляється тепер у формі (це не парадокс!) капіталістично-соціялістично-большевицького союзу. А в цій боротьбі за новий лад еспанським націоналістам належить почесне місце. Їхня перемога в Еспанії може стати зворотною точкою в історії европейської цивілізації.

Р. М-кий.

Губернатор Канади серед українців.

1.500 УКРАЇНЦІВ ТА УКРАЇНСЬКІ ШКОЛЯРІ З 24 ШКІЛ ВІТАЛИ ВІЦЕКОРОЛЯ КАНАДИ, ЛЬОРДА ТВІДСМІРА, В ПРОВІНЦІЇ МАНІТОБІ.

Ґенеральний губернатор Канади льорд Твідсмір був перший з представників короля, що спеціяльно відвідав українських поселенців, приняв їх привіт та у відповіді на привіт ужив таки української мови. Гостина льорда Твідсміра була в місцевости Фрейзервуд у Манітобі, 12 миль на захід від Гімлі, 21. вересня ц. р.

Своє побажання відвідати й українських поселенців у західній Канаді висловив льорд Твідсмір ще підчас сесії парляменту послові Торсонові з округи Селькірк, заселеної переважно українцями. Посол Торсон занявся опісля здійсненням наміру ґенерального губернатора. Рівночасно відвідав ґенеральний губернатор також столицю ісляндців у Манітобі містечко Гімлі.

„Один з найвеличавіших привітів у цілій його канадійській поїздці справлено Екселенції льордові Твідсмірові у Фрейзервуд", — оповідає вінніпеґський щоденник „Фрі Пресс", — „коли почесна сторожа українських поселенців на конях, убрана в яскраво-барвисті костюми рідної України, а коні весело удекоровані жовто-блакитними лентами стрінула партію віцекороля при спеціяльно побудованій привітній брамі, миля від міста й ескортувала його до подвіря публичної школи, де виголошено привітні промови. Там була найбільша громада того дня, щоб його привітати. Більш як 1.500 українців від дітей на руках до старенький патріярхів стовпились біля плятформи й вислухали, як **посол Н. Бачинський** з Фішер відчитав у рідній мові привітну промову, а **Йосиф Вавриків**, посол з Гімлі, переклав її на анґлійську мову".

Привітна промова, яку відчитав посол Бачинський, була гарно написана на перґаміні та вручена ґенеральному губернаторові на спомин.

Після того церемонія вручення хліба й соли ґенеральному губернаторові зробила велике враження і на достойного гостя і на його товариство. Зворушений, він відповів:

„Пане Бачинський, пане Вавриків і громадяни! Дякую вам найтепліше за спосіб, у який ви мене нині приняли. Я думаю, що ніде, де я досі був у Канаді, не приймали мене з кращою церемонією, як ваша ескорта, ваша стара національна церемонія вручення мені хліба й соли, і коли дозволите мені сказати, такі гарні й дібрані слова вашої привітної промови. Я здаю собі з того справу, що своє приняття завдячую фактові, що представляю нашого короля і це зробить мені приємність, коли передам королеві щирий привіт українського народу в Канаді.

„Я дуже радий бути нині між вами. Я є між людьми, що мають за собою довгу історичну традицію, бо ваш нарід сотки літ держав полуднево-східну браму Европи перед напастями зі сходу. Я можу добре уявити собі, що ця країна є домом для вас, бо ці широкі степи такі дуже подібні до великих рівнин полуднево-східної Европи, з якої ви прибули. Підчас своєї поїздки по преріях я стрічав багато ваших людей і я радий бачити, що в такім короткім часі ви стали життевим елементом канадійської нації. Ви відіграли свою ролю у великій війні. Нині я находжу ваших синів у постійній і непостійній міліції. Де піду, я чую високі похвали вашої промисловости, витрівалости й підприємчивости, навіть серед найтрудніших обставин. Ви стали добрими канадійцями.

„Кожний британець, головно кожний шотляндець, мусить вірити, що найсильніші народи є ті, що повстали з ріжних расових елементів. Український елемент є дуже цінним причинком до нашої нової Канади. Я бажаю сказати ще одно. Ви приняли обовязки й льояльности з тим, як набули привілеї канадійських громадян.

ТИМОТЕЙ БОРДУЛЯК. 2

Право патронату.

(Докінчення.)

— Ет, говориш щось, любко... — відказав пан дідич.

— Алеж зовсім подібний до вівці, правдиве овече лице! А я такого не хочу, хіба ти бажаєш собі, щоб я вмерла...

— Алеж, любко, не говори дурниць... Бо по перше: приглянься йому ліпше, а побачиш, що це дуже милий і симпатичний чоловік, а по друге: він має від мене зовсім формально підписану презенту...

— Колиж я не хочу, бо він подібний до вівці!.. Ти очевидно хочеш, щоб я вмерла...

І так дальше поступала суперечка між благородним подружжям... Пан дідич, певний, що я нічого не розумію з тої бесіди, та, щоб і я не доромився нічого, намагався зі своєї сторони надати тій суперечці байдужий тон, однак його жінка не робила собі нічого з моєї присутности і впадала постепенно в чимраз більші фохи... Її лице з блідого стало червоне, а голос перейшов вкінці в фістуловий...

— До вівці подібний і баста! — закінчила вона, — а я не хочу мати у своїм селі духовну особу, подібну до вівці, не хочу соблазни між людьми... Правда, ти хочеш і виглядаєш моєї смерти, але я не така ще дурна, я ще хочу жити!

Вона почала скорими кроками ходити по сальоні і вхопивши вахляр, стала ним судорожно вахлювати своє лице. Пан дідич стояв дуже заклопотаний, правдоподібно надумуючись, як йому вийти з тої халепи. Я завважав, що він був під впливом своєї достойної подруги і тепер, очевидно каявся в душі, що напитав собі біду, не засягнувши вперед її ради. Мені жаль було того пана і я шукав у думці способу, якби йому прийти в поміч, в заразом і в моїм невідраднім положенню зробити якийсь пролом. Ануж, думаю собі, промовлю я щонебудь по французьки до благородної пані, тою мовою, якою вона так без женади в моїй присутности чеше мене під шерсть... Буду бачити, яке це зробить враження, буду мати моральне вдоволення, що прецінь я, руський священник, не є такий околіт, за якого вона мене вважає; буде це для неї заслуженою карою за її безоглядність; ну, і хто знає, може навіть постелить мені дорогу до її ласки... Відома річ, часом у подібних оказіях один сміливий крок може мати рішальне значіння, все може направити...

Як загадав, так зробив.

— Мадам! — кажу я піднесеним голосом, звертаючись до пані, — що я подібний до вівці, то я тому цілком не винен, однак впевняю вас, мадам, що хоч я на зверх і до вівці подібний, але моїм серцем я подібний до льва...

Наслідки були якнайгірші. Пані вівкнула, зімліла і повалилась на мягонький диван. Пан задзвонив, прилетів льокай і оба з паном взяли омлілу паню і понесли її кудись до її будуару.

Я стояв як укопаний; у дзеркалі, що висіло напроти мене, я побачив своє бліде лице, як у трупа, серце в мене страшно билось, я сів на стільчику і опустив голову на руку... Що я наробив? Що мені тепер почати? Чи довго я так сидів, не знаю. Вкінці прийшов пан дідич із заклопотаним лицем. Я спитав його, як мається його жінка?..

— Це нічого, воно перейде — говорив він зовсім пригнобленим голосом — а що до Вас, отче, то ви собі з того не робіть нічого... Ви у праві в цілковитім праві...

Так, я був у праві, а це знав добре, що я у праві, бож прецінь презента була в моїх руках... Однак, коли вкінці прийшов до себе і розглянувся в ситуації, тоді попередні фохи та спазми пані дідички і це пригноблення, очевидне каяття пана дідича стало для мене таким прикрим, видалось таким понижаючим для мене, що мною заволоділо якесь неописане до самої землі придавлююче почування, і колиб я скористав з того мого права і вийшов від колятора з презентою в кишені, то цей крок — так мені здавалось і тепер здається — мусів би вважати ще більше понижуючим для мене...

— Добродію! — сказав я до пана колятора, — я не перестану бути вам вдячний за вашу ласку і добру волю, однак маючи на увазі здоровля вашої достойної подруги і ваш власний спокій, я не можу користати з мого права до презенти вами підписаної, моя честь не позволяє мені на це.. Найліпше буде, коли я цей документ знищу таки на ваших очах, бо до того я таки маю право...

І по тих словах я подер папір на дрібні кусники і кинув під ноги...

Пан колятор розложив обі руки, посунувся вперед, хотів щось говорити, та йому видно голос застряг у горлі. Я й не чекав, поки він що скаже, я вибіг чим скоріше на двір, дібрався до своєї фіри — і коли виїхав аж геть на поле, тоді щойно почув я себе свобідним і свобідно віддихнув. Таки того самого дня подав я письмо до консисторії, що зрікаюся презенти на Локтинці...

Ось ціла історія і причина мого поступку! — закінчив о. Аркадій. — Правда, для мене було б найкорисніше, колиб я був пошився в дурні, коли у першій хвилині, коли тільки панство колятори зачали зі собою вправляти по французьки, чемно вклонився був і „спасся бігством". Цього також ніхто не міг би мені взяти за зле. Однак сталось інакше... і того, що сталось, я зовсім не жалую, бож тут поступив я так, як чесний чоловік повинен поступити...

При обіді о. Аркадій, як звичайно, мав добрий гумор, був веселий, жартував. Однак всі інші священники, навіть сам господар, були якось дивно пригноблені... І хоч о. Аркадій старався зводити бесіду на ріжні річи, навіть на політичні справи, які в таких випадках є звичайно улюбленою темою розмови, то все таки інші священники цим разом його не слухали і підчас цілого обіду, а навіть по обіді не говорили про ніщо більше, тільки про право патронату.

дям, але і я хотів би, щоб ви також памятали свої старі українські традиції — свої гарні ручні роботи, свої народні пісні й танці і свої народні легенди. Я не вірю, що якийсь нарід може бути сильний, як він не памятає й не удержує стичности з усім своїм минулим. Ваші традиції є всі вартісними причинками до канадійської культури, що не може бути відбиткою тільки якоїсь одної старої речі — вона мусить бути новою річю, створеною працею всіх елементів, що складаються на націю.

„Ми, шотляндці, вважаємось за добрих громадян нових країв, а це тому, що хоч ми мішаємось добре з іншими й радо приймаємо нову льояльність, то проте ніколи не забуваємо своїх старих шотляндських прикмет і завжди памятаємо свій маленький край, з якого походимо. Це правда про кожний нарід, що має за собою сильну традицію. І так мусить бути з народом з такою сильною традицією, як ваша. Ви всі будете ліпшими канадійцями, як будете також добрими українцями.

„Я бажаю вам усім щастя та здоровля".

Останнє речення своєї промови сказав льорд Твідсмір таки в українській мові.

На знак пошани для високого гостя дві малі українські дівчинки, убрані в українські строї, відтанцювали кілька шотляндських танців. Зібрані були українські діти з цілої околиці, з 24 шкіл, деякі з віддалі 40 миль. Багато з них були в українських строях і в жовто-блакитних шапочках, з канадійськими прапорчиками в руках. Під проводом п. Негрича із школи Фрейзервуд вони відспівали кілька пісень по англійськи та українськи.

Побачивши групку старих жінок з одного боку плятформи, генерал-губернатор з характеристичною простотою і теплою ласкавістю, що характеризувала кожну хвилину його відвидин, підійшов до них з власної волі, щоб стиснути їм руки. Лиця жінок, притінені хустками, ясніли з радости задля цієї несподіваної почести.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Канадійські фабрики зброї працюють інтенсивно, деякі 24 години на добу. Уряд опрацював уже проєкт дозброєння, але не відомо, чи населення зможе перенести нові податкові тягарі.

Мадярський премієр Дарані дістав підтримку усіх партій.

Б. еспанський премієр, голова радикалів Леррy станув рішуче по боці нац. повстанців.

Турецька економічна делеґація виїде під кінець цього місяця до Італії, щоб наладнати торговельні взаємини між обома державами.

У **Норвеґії** залишається при владі дотеперішній уряд.

У **Палестині** засудив єрусалимський суд на смерть двох арабів, що 20. квітня ц. р. убили жида.

Австрійський старшинський суд у Відні розглядає обвинування проти б. міністра отамана Фея.

У **Франції** страйк робітників, що транспортують вугілля, поширюється. Є небезпека, що він унеруχомить кілька поважних промислових осередків.

Німецький уряд у ноті до комітету неінтервенції енерґійно опрокидує совітські заміти і подає обширний матеріял, на доказ, що це СССР нарушує невтральність.

Бельгійські законодатні палати зберуться на надзвичайну сесію 27. ц. м.

З життя українців у Манджурії.

ПЛЕКАННЯ ТРАДИЦІЇ.

„Манджурський Вістник" з 4. ц. м. містить заклик, щоби всі старалися збирати вісти про минуле життя українців на Дал. Сході. Газета почала рівночасно друкувати замітки, що їх містив перед 29 роками „Харбінський Вістник", і заповідає появу книжки „Літопис українського життя Д. Сходу за нотатками в місцевій пресі від 1903—1932. року".

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР НА ПРИЛЮДНИХ ВИСТУПАХ.

27. вересня виступив з першим великим концертом ново-зорганізований У. Н. Хор у Харбіні. В програмі було теж чимало галицько-українських, зокрема стрілецьких пісень. Диригентом хору, зложеного з 8 жінок і 8 мужчин, є п. І. Паславський, постійним акомпаніятором п. Р. Барилович. „Х. В." намовляє заможніших громадян, щоб заклали гурток прихильників української пісні і матеріяльно підтримували роботу хору.

В ПЯТІ РОКОВИНИ САМОСТІЙНОЇ МАНДЖУРСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Під наголовком „1931—1936. Історичні роковини заснування Мандж. Імперії" помістив у „М. В." ред. І. Світ велику передовицю, в якій звязує вільний розвиток organізованого життя української кольонії із самостійністю Манджурії.

Декляpація незалежности була проголошена 1. березня 1932. р., а 15. вересня, себто чотири роки тому, вже визнала молоду державу Японія і підписано про це спеціяльний протокол.

Проголошення незалежности Манджурії викликало велике враження серед усіх народів і держав. Одні вітали це, інші були заскочені подіями й не хотіли цього признати. Серед нас, українців, це викликало справжній ентузіязм, бо ми всі бачили в цьому початок нової ери, котра приведе до знищення комуністичних впливів в Азії, а рівночасно веде повною ходою події до остаточної ліквідації всяких червоних впливів на берегах Тихого Океану і тим співділає з нашими визвольними змаганнями, як на берегах далекого Дніпра, так і на широких просторах Зеленої України. Віримо, що так буде і що так дійдемо до своєї державности.

Відродження манджурської державности звеличала харбінська українська кольонія 15. вересня ц. р. святочною академією. Публика не тільки по береги заповнила салю У. Н. Дому, але теж і фоє. Академія почалась рефератами п. І. Світа (5 років Манджу-Ті-Го) і п. В. Одинця (Принципи Ван Дао). Відтак вмашерували перед сцену в одностроях члени і члениці Спілки Української Молоді. Занавіса піднеслась. На сцені серед квітів на високому педесталі стояв портрет манджурського монарха, обставлений прапорами: манджурським, українським і японським. Молодь проголосила грімке „слава". Всі стоячи вислухали державного гимну. Відтак у концертовій частині виступав хор і кобзар п. Сніжний. Академію покінчено українським національним гимном. Між присутніми було кількох японців і турко-татар.

—o—

Зріст чеських шкіл на Закарпатті.

З найновіших статистичних даних про шкільництво на автономній Підкарпатській Руси виходить, що тепер є там 440 українських (руських) шкіл з 2.232 клясами і 106.281 учениками. Минулого року було 2.180 кляс. Зате минулого року на Підкарпатській Руси було аж 164 чеських шкіл з 616 клясами. Цього року є там чеських шкіл 166 з 617 клясами. Але на тому ще не кінець. Пів міліона нашого населення має на Підкарпатській Руси ледви 19 горожанських (виділових) шкіл тоді, коли 40-50 тисяч чехів має аж 18 виділових шкіл, крім того 3 гімназії, 1 учительську семинарію та 1 чеську торговельну школу. Все те осягнули чехи за 17 літ приналежности Підкарпатської Руси до ЧСР, бо передше на Закарпатті їх зовсім не було.

Уряд Еспанії --- це гурток анархісто-соціялістів.

Загадку, хто такий теперішній уряд у Мадриді, розвязує д-р В. С. Кук, професор університету Ню Йорку. Він щойно вернувся із подорожі по Еспанії, де мав нагоду приглянутися відносинам і зрозуміти докладно положення. Коли вибухла революція в Еспанії, д-р Кук перебував в Барсельоні. Дня 19. липня йшла боротьба за посідання Барсельони між комуністами й фашистами. Кук був серед цього у небезпеці, але йому вдалося дістатись на англійський корабель і виїхати до Франції. Тут стрічався щоденно з утікачами з Еспанії і довідувався від них про ріжні подробиці. Тому, що Кук їздив до Еспанії з доручення нюйорського Метрополитен Музею Мистецтва, він інтересувався передовсім долею мистецьких скарбів, що пропадають в часі громадянської війни.

Кук того погляду, що американська преса фальшиво називає мадридський уряд еспанським урядом, а його прихильників льоялістами. На його думку це гурток комуно-анархісто-соціялістів в Еспанії присвоїв собі владу і назвав себе урядом неістнуючої еспанської республики. На ділі це комітети ріжних лівих організацій, як синдикалістів, комуністів, анархістів штучно створили так званий „народній фронт" і захопили владу. Проти тієї узурпації розпочали боротьбу націоналісти і вони борються за привернення правового стану в Еспанії. Вони дуже неради, що закордонна преса називає їх ребеліянтами. Вони вважають себе месниками за злочини та тиранію, заведену анархо-соціялістами в Еспанії.

Що пишуть про берлінську візиту мін. Чіяна.

В ІТАЛІЇ

РИМ, 22. 10. ПАТ. На сторінках „Джіорнале д'Італія" Вірджініо Ґайда заперечує чутки, немовби обі великодержави хотіли заключити договір дотично Австрії понад її головою, немовби італійсько-німецьке порозуміння загрожувало середземноморським інтересам В. Британії та немовби Мусоліні вертався до концепції пакту 4-ох.

У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 22. 10. ПАТ. „Тан" стверджує, що візита мін. Чіяна була добре підготована, але на її можливі висліди глядить скептично. Італія та Німеччина мають досить спільних інтересів, зокрема у боротьбі проти комунізму, та Італія не заанґажується проти СССР з огляду на торговельні інтереси; у льокарнській справі буде вона лише старатися закріпити своє становище на континенті. „Тан" вірить, що в Берліні не підпишуть ніякого порозуміння.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НАШІ СВЯТА В ТОРГОВЛІ І НАШІ СЕЛЯНИ.

Цікаву тему порушила стрийська газета „Думка" (ч. 76) в передовиці „Прикрий прояв", а саме: як не шанує наш нарід своїх свят. Газета пише між іншим осьщо:

„А що діється в наші свята з гаслом: свій до свого? Українське купецтво у Стрию стало на тому, що своє свято треба пошанувати. Тому не відчиняє вже крамниць у свята. Селяни кидаються по чужих склепах, бо прийшли торгувати. Заіснував такий прикрий стан, що селяни змушують укр. купців в українські свята працювати по крамницях. Прояв просто скандальний! Найвищий час покласти кінець таким проявам! Селяни мусять збудити в собі самопошану, мусять поводитися у свої свята гідно. До міста прибути хіба тоді, як є яка імпреза: вистава, реферат чи нарада, але торги в днях святочних треба раз на все закинути, бо це тяжкий гріх супроти Бога й Нації. Гріх як зло треба викорінювати. Тут нема жадного виправдання. Церква, школа, читальня, кооператива, всі установи в селі повинні негайно енергійно звести боротьбу з усіми тими типами, що без торгу в місті в своє свято не можуть обійтися так, як той налоговий пияк без горівки в коршмі!"

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКЕ ДОЗБРОЄННЯ. — ПОЛЬЩА „Б" І ЦИВІЛІЗАЦІЯ ЗАХОДУ.

Віцепрем'єр Квятковський підкреслив у промові в варшавському ратуші з приводу прогульки членів сойму і сенату по Польщі деякі важніші завдання в ділянці господарства. „Мусимо — заявив він між ін. — дозброїтись господарсько, щоби дотримати кроку іншим громадянствам. У Польщі потрібні є великі інвестиції, дарма, що засоби для цього дуже обмежені. Наші „східні креси" під матеріяльним оглядом не належать ще до цивілізації заходу. Міста, ріки, биті і залізні шляхи, доступ до джерел енергії, розміщена самостійність щодо сирівців, нові торговельні шляхи, розбудова виробництва й активізація могутнього зборища людей, яким є село — ось невичерпані інвестиційні конечности. В найближчому році т. зв. Польщу „Б", себто „східні креси", відвідає комісія. Там почали ми праці, які мабуть у найближчому році дадуть уже висліди".

НЕРОЗВЯЗАНЕ ВАЛЮТОВЕ ПИТАННЯ. — ПОЛЬЩА ПРИСТУПИТЬ ДО ВАЛЮТОВОГО ПАКТУ ТРЬОХ ДЕРЖАВ.

Урядова деклярація про незмінність валютової політики зустрінулась назагал з одобренням господарських кол та організацій. Пром.-Торговельні Палати разом із варшавською винесли резолюції, в яких зазначують правильність урядового рішення. Рада Польського Банку на засіданні 15. ц. м. заявила також, що події в західній Европі „не вимагають зміни сучасної валютової політики Польщі". У пресі скептичних голосів дуже мало. Ми вже подавали на цьому місці становище „Часу", який обстоює конечність еластичного курсу. Иде про те, щоб Польща не була ізольована. Краківський економіст К. Кшетуський, полемізуючи з Фаберкевичом на сторінках „Купц-а Польського" з 15. ц. м. пише: „Не йде про якийсь „овечий гін", але про те, щоб оминути дуже невдячної доктринерської ізоляції, яка нас чекає, колиб ми самі мали залишитись у золотому бльоці. Маємо щоправда девізову регляментацію, та проте булиб ми звязані".

Закордон не вважає, що Польща остаточно вирішила своє валютове питання. І так „Прагер Прессе" підкреслює тимчасовість урядового рішення. Газета подає рівночасно в кореспонденції з Варшави, що польський уряд хоче приступити до валютового пакту Франції, Англії і Зл. Держав задержуючи незмінність курсу золотого.

ЧОМУ НЕМА В ПОЛЬЩІ ПІДСТАВ ДЛЯ ЗМІНИ ВАЛЮТОВОЇ ПОЛІТИКИ?

На це питання дав всесторонню відповідь президент Обєднання Банків д-р В. Фаянс на терені варшавської Пром.-Торг. Палати. Його міркування подаємо тут зовсім коротко.

Держави, які перевели девалюацію, мали поважні резерви в емісійних банках і на прив. фінансовому ринку. З цих резерв могли користати при творенні „вирівнавчих фондів", забезпечуючих технічне переведення девалюаційних заходів. Польща не має таких резерв. Буджетова рівновага є зовсім свіжа і не можна ризикувати нею для експериментів. Прив. ринок не розпоряджає теж поважнішими засобами. Девалюація загрозилаб рівновазі буджету і всьому господарському життю. Дуже важко булоб опанувати збишковий рух цін. Хаос, який прийшов би у висліді, важко булоб опанувати.

Кажуть, що Польща скористалаб на експорті. Забувають, що вона стратилаб би при імпорті і ледви чи можнаб було осягнути якусь надвишку. Деякі галузі промислу скористали би з девалюації, але треба брати під увагу інтереси цілости нац. господарки. Ті інтереси вимагають незмінности курсу валюти. Не можна теж легко важити справи капіталізації. Щодо цін — то всякий механічний натиск у напрямі обниження цін є шкідливий, підважує рентовність і гальмує розвиток госп. процесів до поправи. З міжнародним ринком Польща звязана слабо, через те відпадає також із цього приводу конечність девалюації. При втриманні теперішнього курсу Польща багато скористає, бо вона є державою-довжником. Зиски із цього приводу булиб безсумнівні.

ФРАНЦУСЬКА ПОЗИЧКА ДЛЯ ПОЛЬЩІ БУДЕ ЗВАЛЬОРИЗОВАНА.

Девалюація фр. франка поставила [illegible] знак запиту вартість фінансової помочі Франції для Польщі, бо ця поміч була устійнена в часі перебування ген. Ридза-Смиглого в Парижі у французькій валюті. Та з дотеперішнього ходу переговорів, які ведуть оба контрагенти в Парижі, можна сподіватись, що квота позички буде звальоризована в такому ступні, в якому зменшено золоту вартість франка. Під знаком запиту залишається ще дальше залізнична позичка (Катовиці—Ґдиня) і висота редисконту Банку Польського в Банку Французькому.

Світова хроніка.

ДОПОВНЕННЯ ВАЛЮТОВОГО ДОГОВОРУ. — „ЗОЛОТИЙ СТАНДАРТ" У НОВОМУ ВИДІ.

Коротка вістка про друге з черги валютове порозуміння трьох великодержав (Франції, Англії і Зл. Д. П. Америки) викликала широкі коментарі в пресі. Це порозуміння доповнює договір з кінця вересня, затіснило співпрацю його учасників та зменшило можливости спекуляції. Його зміст такий: „вирівняльні фонди" будуть надвишку чужих девіз між собою вимінювати на золото, а через те щезає небезпека поважніших курсових ваган. Вимінна вартість долара устійнена на 35 долярів за унцію золота (теперішний паритет), а вимінна вартість інших валют — фунта і франка — має курс дотичного дня. Закордонна преса вважає, що нове порозуміння має прикмети нового „золотого стандарту" без постійного паритету.

В. Н—ин.

—o—

З організаційного життя.

ПОЛІТИЧНО-ДИСКУСІЙНА НАРАДА І ПОВІТОВЕ ВІЧЕ В САМБОРІ.

Повітовий Народній Комітет УНДО в Самборі, на чолі якого стоять **м-р Іван Кульчицький** та емерит. упр. школи **Ілько Стебельський**, скликав на день 14. жовтня ц. р. на год. 6. вечором політично-дискусійну нараду, яка відбулася при битком заповненій добірною самбірською публикою салі Т-ва „Українська Бесіда". Нараду відкрив п. **Стебельський,** віддаючи провід у руки емер. суд. радника **Івана Білинського.** Прегарний, глибоко обдуманий і змістовий політичний реферат, що заняв півтора години часу, виголосив посол **В. Кузьмович.** В дискусії промовляли пп.: д-р Микола Галущинський, посол Гринь Тершаковець, Карло Стасишин та Іван Гуран, який до Повіт. Комітету поставив домагання, щоб такі сходини відбувалися в Самборі частіше та щоб посли інформували громадянство про наше політичне положення і тут у Польщі, і по інших державах.

Чергового дня рано, 15. X. ц. р., відбулося в год. 10. у тій самій салі повітове віче, на якім посол **Гринь Тершаковець** зложив звіт як зі своєї, так і з цілої діяльности У. П. Р. По переведеній дискусії над звідомленням посла, в якій забирали слово пп. Іван Гуран, господар з Блажова, Петро Миськів з Максимович, Іван Кульчицький з Кульчиць Шлях. і Юліян Темник, на внесення останнього бесідника п. Іл. Стебельського ухвалили приявні одноголосно отсі резолюції:

1. а) Земля та хліборобство є основою здорового розвитку й істнування кожної нації, тому зібрані, як представники українського громадянства Самбірської Землі, вважають справедливе впорядкування земельних відносин на перенаселених українських національних територіях у Польщі за першу й найважнішу справу серед тих, що мають для нації та її хліборобського стану [illegible] значіння. Аграрні відносини на українських землях у Польщі стали в останньому часі просто трагічні, коли зважити, що українське село має в собі [illegible] 60 проц. карловатих господарств нижче 2-х гектарів, коло 30 проц. від 2—6 гектарів малоземельних, за яких мусить жити кругло 90 проц. усього хліборобського населення. І тому:

б) Право на землю української національної території, що її від віків управляв та управляє місцевий селянин, чи то як власник господарства, чи як працівник на ланах великої посілости, є природним правом, його зломання для політичних протиукраїнських цілей не може признати й ніколи не признає українське селянство і уся українська нація.

в) В обороні цього основного права українського хлібороба на землю забирає рішуче й однозгідне становище все без виїмку українське громадянство без ріжниці станів і заявляє, що цю оборону вестиме послідовно і безперервно як за право до життя цілої української нації.

г) Зібрані представники українського громадянства перестерігають перед відбиранням українському хліборобові права на землю, що деякі чинники хотять перевести засобами чергової кольонізації українських земель чужосторонім елементом, а колиб така кольонізація була далі ведена, скидають усю відповідальність за її наслідки, викликані такою акцією, на тих, що хотять вихтуґати це право до землі від віків осілого на ній хліборобського населення.

ґ) Зібрані на вічу громадяни Самбірської Землі взивають увесь український загал до відпору всяких кольонізаційних намагань та взивають наше селянство видержати на найважнішому відтинку боротьби за національне самозбереження, відтинку боротьби за власну йому землю.

2. Зібрані на вічу громадяни домагаються [illegible] збірних громад з огляду на звязані з цим великі фінансові тягарі та утяжливе полагоджування громадських справ.

3. Щоб наших дітей учили українські вчителі, [illegible] або перенесли на захід, або які дотепер не дістали [illegible] посад.

4. Щоб українську молодь приймали до всіх [illegible] жавних урядів, а також до шкіл військових [illegible]

5. Скасування апостольської адміністрації [illegible] Лемківщині і прилучення її з поворотом до юрисдикції Перемиського владики.

6. Усунення зі шкіл на Лемківщині лемківського букваря, який є зневагою української мови.

7. Усунення з примусової управи майна Народного Дому у Львові чужих людей та віддання [illegible] виключно в руки українського народу.

Маніфестація за допомогу націоналістам Еспанії.

В стадіюм на острові Рендал між Бруклином і Ню Йорком відбулася величава маніфестація товариств св. Імени при співучасти яких 50.000 осіб. Крім того яких 25.000 осіб не могло знайти місця і вернулися назад. Предсідником був б. губернатор Смит, а головним промовцем кардинал Гейс. Смит отверто заявив у вступній промові, що нам треба шукати Бога, щоб вийти із теперішнього хаосу, а прикладом цього хай послужить Еспанія. Кардинал Гейс серед загального зворушення взивав помочи Бога і Пречистої Діви для допомоги руйнованої в Еспанії католицької Церкви. Він представив у страшних красках безчещення церков і релігійних статуй, а водночас високо підніс героїзм оборонців релігійних святощів.

Апостольський делеґат з Вашингтону, архиєпископ Чіконяні, пригадав, що тепер саме найгарячіший час для оборони імени Христа перед тими, що насаджують нове поганство всіми можливими засобами.

5. Зібрані домагаються розширення компетенції Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові на Волинь, Полісся, Холмщину і Лемківщину.

9. Зібрані на вічу громадяни протестують о'нуте всеред усім культурним світом проти того, щоб червона Москва українським хлібом кормила мадриденьку голоту тоді, коли нашим братам на Великій Україні грозить новий голод.

10) Зібрані висказують признання У. П. Р. та послові Гр. Тершаківцеві за доцільно велену політику оборони українського народу.

По принятті цих резолюцій предсідник п. Іван Гуран закрив віче.

Присутній.

Читайте „Діло"!

Похорони о. Тимотея Бордуляка.

В пятницю 16-го жовтня ц. р. у забутому подільському селі, в тихій, старій приходській хаті в Ходачкові Великому тернопільського повіту, помер у 74. році життя о. Тимотей Бордуляк, тамошній парох, вислужений декан, консисторський радник, провідник села та його установ, видний громадський та один з визначніших, на жаль, найменш помітних українських письменників старшої генерації. Уроджений в селі Ветлина (звідси його псевдонім) брідського повіту 1863. р., по скінченні богословії все своє життя провів на глухому Поділлі, будучи довгі роки парохом Городища, опісля більш як 30 літ напів спольщеного вже села Ходачків Великий. Помер по довгій важкій піврічній недузі.

Похорони почалися в неділю 18-го жовтня перенесенням тлінних останків до місцевої церкви. При виносі домовини з хати теплими словами попрощав його о. радн. Т. Сембай з Тернополя.

Властиві похорони почались у вівторок 20. жовтня. Явилось поверх 20 священників з деканату тернопільського, микулинецького та кіалівського з оо. крил. Громницьким і Сендецьким із Золотник, представники тернопільських українських установ та ціле село, і поляки й українці Забойок та Ходачкова Великого зі шкільною дітворою. Поляки явились з окремим вінцем. В церкві попрощав незвичайно теплими та щирими словами покійного о. Антін Радонський зі Золочівки.

Серед болота та дощу великий похоронний похід опинився на місцевому цвинтарі. По відправленні похорону латинським парохом та помазанні миром і відправі нашого похорону від духовенства попрощав покійного о. сов. Михайло Абрагамовський з Дібща. Опісля іменем ф. „Просвіти" й тернопільських установ промовив проф. Іл. Брикович, ред. А. Чернецький попрощав покійного як українського письменника і дир. ПСК інж. Олексюк іменем кооператив.

Залунала **„Вічна Память"** і в осінний дощевий день на тихому сільському цвинтарі виросла нова могила українського письменника.

о. Т. Бордуляк полишив удову, сина суддю і дві доньки, одну учительку і другу замужну за о. Кузьмою.

СТ.

Невже зміна польського уряду?

Вчорашня варшавська „Ґазета Гандльова" повідомляє, що в політичних кулісах кружлять в останніх днях поголоски, **буцімто ще перед соймовою сесією будуть нові спроби зміни уряду.** Дехто лучить ці вістки з датою 11. листопада. Імовірно цього дня проголосять нові програмові тези т. зв. „Обозу чину паньствовего".

Чи може Німеччина відобрати кольонії без війни?

Розвязкою цього питання займається вашингтонський кореспондент газет, що належать до концерну Скрип-Гаверда. Він твердить, що без війни це Німеччині не вдасться. Три четвертини поверхні земської кулі є на думку кореспондента в руках шістьох держав. А одна четвертина замешкалої землі належить до 60 держав.

На землі є лише 57 міліонів квадратових миль доброї землі, злої або несклясифікованої. Із цього простору Велика Британія контролює 13,172.000 квадратових миль, отже одну четвертину. Друга найбагатша в землю країна це Совітський Союз. Він має 8.144.000 квадратових миль. Франція має 5,000.000 кв. миль, Китай 4,250.000, а потім йдуть Бразилія й Злучені Держави Північної Америки щось 3,000.000 кв. миль кожна.

Отже ніодна з тих держав не віддасть Німеччині своєї території. Росія раз-у-раз заявляла, що не відступить ні пяди своєї землі Німеччині без війни, а в Англії панує погляд, що якби віддати Німеччині її кольонії сперед війни, то справа ще погіршиться. Бо якби Англія так зробила, Гітлер набрав би переконання, що його кожен боїться і став би ще більше бундючий. Такий сам погляд панує і серед французьких політиків.

СОВІТСЬКА ПРОВОКАЦІЯ.

СССР вмішується офіціяльно до еспанської війни.

ПАРИЖ, 22. 10. ПАТ. В останніх днях відбулося на Кремлю під проводом Молотова засідання політбюра, на якім запали рішення, що можуть у своїх наслідках сколибнути цілою Европою. Тому, що Совіти не мають відповідних транспортових кораблів, рішили **винаймити 10 чужих кораблів поємности 50.000 тон.** Маршал Ворошилов, не оглядаючись на протест старшин совітського ген. штабу, які побоювалися нарушення запасів военного матеріялу, **приказав вислати багато военного матеріялу до Барсельони.** В цім транспорті буде 5.000 легких і важких скорострілів, 300 гармат з відповідною кількістю стрілен, 100 бомбових і мисливських літаків. До Катальонії мають вислати 10 артилер. старшин, 15 спеців військ. пропаганди, 20 старшин головного штабу і 400 летунів. **Це означатиме офіційну співучасть СССР у военних операціях, що їх веде Катальонія.**

—o—

Москва стає націоналістична.

Кореспондент нюйорського „Таймсу" з Льондону, що підписується Авгур, має звичайно добрі інформації з міжнародньої політики. В недавнім недільнім виданні „Таймсу" він розкриває деякі тайни московської політики.

Він каже, що Сталін рад був у порозумінні з Літвіновом зробити „Комінтерн" у Москві — неіснуючим. Але коли приїхав з Німеччини до Москви Григорій Дімітров, жид родом з Болгарії, Сталін пішов за його думками. Сталін пристав на піддержку революції в Еспанії, щоби перетворити її в совітську республику, потім захопити й Португалію і так створити „союз іберійських совітських республик". Той союз мав далі заатакувати Францію, бо вона нібито найбільше готова до большевизму. Навіть був плян перенести Комінтерн з Москви до Мадриду й Сталін спершу вподобав собі був таку думку, гадаючи, що тоді світ не зможе винищити Москви за большевицьку пропаганду в Европі й цілому світі.

Але невдача з большевизмом в Еспанії, а перемога фашизму і тимсамим скріплення фашизму в Еворпі дало Москві гірку науку. Тепер Сталін хоче відставити Дімітрова від пропаганди закордоном.

Він каже далі:

„В Совітах виросла нова аристократія, привилейна кляса партійних урядовців, військових старшин й технічних фахівців, кляса над пролетаріятом. Це шлях, яким Совіти перемінюються в національну, а радше націоналістичну Росію".

Нема сумніву, що Москва ще більше стане націоналістичною, ворожою до поневолених націй, у випадку небезпеки війни й вибуху війни. Аж нова поразка у Росії змінить ситуацію.

—o—

Присилайте передплату!

„Наталка Полтавка"

НА СЦЕНІ ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ У ЛЬВОВІ.

За дві неділі появиться на сцені львівського Великого Театру безсмертна „Наталка Полтавка" Котляревського. Стане вона у святочному одязі, виконана нашими найкращими співочими силами, як Марія Сокіл, Іван Романовський та Василь Тисяк, і драматичними, як Леся Кривіцька та Петро Сорока.

В історії нашого письменства „Наталка Полтавка" поруч „Енеїди" становить той граничний стовп, який значить наше відродження, і Котляревський залишиться на завсіди першим обновником українського драматичного письменства.

Оба свої сценічні твори, себто „Наталку Полтавку" і „Москаля-чарівника", написав автор у р. 1819 і в тому самому році „Наталка" появилася вперше на сцені полтавського театру. Надрукували її щойно в р. 1838. З того часу вона утримується в репертуарі всіх українських театрів і є по нинішній день — як сказав В. Горленко — „вічно молода".

Котляревський як драматичний письменник приніс до нас невідомі до того часу у нас сценічні форми. Майже ціле XIX століття мала „Наталка Полтавка" великий вплив на ввесь хід розвитку українського драматичного письменства, а склались на те не лиш великий талант Котляревського, але й поетичний реалізм, з яким змалював він український побут та національну вдачу, далі його простота драматичних засобів. У його пєсі відбувається усе так, якби ми бачили буденщину без усяких замотаних завязок і розвязок, на тлі української природи забарвлену все своерідним легким гумором.

Музику до „Полтавки" дороблювали: Борецький, А. Єдлічко, М. Т. Васил'єв і М. Лисенко; ця остання утрималася й досі і все ще чарує своєю свіжістю й красою.

Цей найпопулярніший поруч „Гриця" сценічний твір діждався теж чимало перерібок і продовжень як: Івана Озаркевича „Дівка на відданю" або „На милування нема силування", К. Мирославського „Веселі Полтавці", невідомого автора „Сватьба Терпелихи з Тетерваковським" або „Рудий Макогоненко старостою". Перероблено її навіть на повість у російській мові.

Галичина познайомилася з „Наталкою Полтавкою" вже в р. 1848 завдяки о. Іванові Озаркевичеві, що зорганізував у Коломиї аматорську театральну дружину та вивів „Наталку" вперше в Коломиї, а опісля приїхав до Львова і грав її (у своїй перерібці) в часі зізду українських учених. Вистава відбулася в одній із великих саль тодішньої Духовної Семинарії.

В оригінальній непорочній формі побачила Галичина „Наталку Полтавку" щойно, коли заснували постійний український театр „Бесіди" у Львові в р. 1864. Серед двацятьдвох вистав у першім сезоні, що тягнувся від 29 березня до 21 липня три вечорі виповнила „Наталка Полтавка". Було це 17. і 21. квітня та 20. липня. І з того часу твір Котляревського ввійшов в залізний репертуар нашого театру і не сходив з нього ніколи. Грали її в кожному місті, де побував український театр. Грали її та грають ще до нині й аматорські кружки. Тямлю, що грали її й у Великому Театрі на ювілей пок. Тита Ґембицького. А цікавий був це ювілей. Святкували його поруч українських теж і актори польського міського театру, що в той вечір вивели Л. Риделя одноактівку п. з. „З доброго серця".

На нашій галицькій сцені ролю Наталки креували ось які визначніші артистки: Теофіля Бачинська, Марія Романович, Попель, Біберовичева, Моленцька, Фільомена Лопатинська, Марія Фіцнер, Марія Слободівна, Рубчакова та Стадникова.

Заповіджена на 4. листопада вистава матиме святочний і репрезентативний характер. Простора сцена, декораційне багацтво міського театру, а в першій мірі визначні виконавці складаються певно на мистецьку цілість, що засвідчить наглядно про невмирущість, ба й вічну молодість „Наталки".

Степан Чарнецький.

Спільний вимір кари.

Підгайний і Зарицька перед судом у Львові.

В четвер 22. жовтня ц. р. трибунал окружного суду у Львові під проводом судді Дисевича виміряв спільну кару Ст. Бандері, І. Малюці, Б. Підгайному і К. Зарицькій, яких — як відомо — судив суд у Варшаві та у Львові. Трибунал вимірював спільну кару згаданим чотирьом засудженим, бо оба присуди проти них уже правосильні тому, що їх оборонці не вносили касації від присуду львівського трибуналу з червня ц. р. На розправу привели лише **К. Зарицьку**, яка сидить у львівській вязниці, і **Б. Підгайного**, якого привезли до Львова зі Святохресної вязниці у звязку з процесом проти М. Лебедя та Ст. Долинського. Бандера і Малюца сидять у Святохресній вязниці і тому їх не було на розправі.

Як вотанти засідали у трибуналі судді: **Міхале і Бочар**. Прокуратуру заступав прок. **Кун**.

В імени Б. Підгайного і К. Зарицької промовляв обор. **д-р О. Павенцький**. Оборонець пригадав, що трибунал у Варшаві засудив К. Зарицьку за приналежність до ОУН., але основою обвинувачення і розправи були ті самі справи, які розглядав і судив опісля трибунал у Львові. Тому домагався, щоб К. Зарицькій трибунал не вимірював спільної кари вищої, як засудив її варшавський суд. Оборонець довше спинився над мотивами присуду апеляційного суду у справі К. Зарицької, який ствердив, що не було міцних доказів, бультоби Зарицька знала, що Мацейко є вбивником М. Пєрацького. Тому теж апеляційний суд обнизив їй кару до 4-ох років (львівський суд засудив її на 2 і пів року).

По двогодинній нараді трибунал виміряв **Ст. Бандері і Б. Підгайному спільну кару досмертної вязниці** і втрату публичних та громадянських прав назавжди; **І. Малюці — на 15 років** і втрату публичних та громадянських прав на 10 років, вкінці **К. Зарицькій на 6 років** і втрату публичних та громадянських прав на 10 років. Обом останнім засудженим зачислено слідчий арешт так, що К. Зарицька мала би ще сидіти аж 4 роки.

Одначе від цього присуду прислугує їй апеляція і можливо, що оборонець її внесе.

—o—

МІН. БЕК ПОЇДЕ ДО ЛЬОНДОНУ.

ВАРШАВА, 22. 10. ПАТ. В першій половині листопада ц. р. поїде мін. Бек на запрошення англійського уряду до Льондону. Його подорож буде офіціяльна і матиме характер ревізити мін. Ідена, що приїздив у мин. році до Варшави.

ІТАЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКІ РОЗМОВИ ЩЕ НЕ ЗАКІНЧЕНІ.

ЛЬОНДОН, 22. 10. ПАТ. В телеграмі з Берліна Райтер повідомляє, що теперішні італійсько-німецькі розмови Чіяно—Нойрат будуть продовжувані у Відні з нагоди конференції сигнатаріїв римських протоколів у перших днях листопада.

РУЗВЕЛЬТА ВИБЕРУТЬ ЗНОВУ ПРЕЗИДЕНТОМ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, 22. 10. ПАТ. Соціялістичний кандидат на президента Злучених Держав Норман Томас заявив, що Рузвельта виберуть без сумніву знову президентом.

НОВИНКИ.

— **Комунікат.** Дня 23. ц. м. в год. 6. вечором відбудеться політична нарада для членів Народньої Організації Українців м. Львова в салі „Української Бесіди" в Народньому Домі у Львові. Реферуватиме член Президії УПР. Членам Н. О., які не одержали запрошення, будуть вони вручені при вступі на салю. Приявність обовязкова. — **Президія Н. О.**

— **Цікавий відчит.** Львівська філія Т-ва прихильників астрономії повідомляє, що в суботу, 24. ц. м. в год. 18. вечором в салі геольогічного інституту при вул. Длугоша 8 відбудеться відчит професора д-ра Евгена Рибки на тему „Обсервації цілковитого затьміння сонця 19. червня 1936 р. в Греції. Враження учасника польської виправи" зі світлинами. Вступ вільний. Гостям раді.

— **З радіо.** У суботу 24. жовтня радіостація в Моравській Остраві (269,5) передає концерт українських народніх пісень у виконанні Самойловича. Початок в год. 18-ій.

— **Львівська дирекція почт і телеграфів** повідомляє, що в почтових агенціях Синків пов. Радехів, Тарнава Нижна пов. Турка і Миколаїв коло Радехова заведено телефонічну й телеграфічну службу в обмежених денних годинах.

— **Апостольський адміністратор не приймає посилки Т-ва „Відродження".** Дня 19. вересня ц. р. канцелярія Т-ва „Відродження" у Львові вислала на адресу Апостольського Адміністратора для Лемківщини о. Якова Медвецького нового листа з проханням, щоб греко-католицьке духовенство на Лемківщині співпрацювало з Т-вом „Відродження" у поборюванні алькоголізму та нікотинізму. В посилці були книжки, які видало Т-во „Відродження" для духовенства і лемків. Тимчасом посилка вернулася до Т-ва з дописком „од... ...пжиенця". На лист Головної Ради ще не прийшла відповідь. Невже новий Апостольський Адміністратор не схоче співпрацювати теж з Т-вом „Відродження", як відмовився від неї співпраці бл. п. о. д-р Мастюх лише тому, що Т-во не є „руське"?

— **Виставка гуцульської фотографіки.** В Надвірній відкрито виставу фотографіки, яка обіймає 250 експонатів, що торкаються головно Гуцульщини.

— **„Жіночий Голос"**, часопис українських працюючих жінок, почав виходити у Львові заходом видавництва „Самоосвіта".

— **Заборона „Волі" в Дрогобичі.** Дрогобицьке староство відкинуло статути „Волі", товариства українських дозорців і домашньої служби в Дрогобичі, хоча вони складені на основі статутів львівської „Волі". Тому що воєвідський уряд відкинув відклик у цій справі, внесено відклик до міністерства внутрішніх справ.

— **Обмеження комунікації** доручено на громадській дорозі Ходорів-Жидачів для механічних і кінних возів з більшим тягарем як 1000 кг. З приводу злого стану мосту буде обїзд окружною дорогою через Підністряни-Бердзівці-Розділ.

— **Упадок фреквенції студентів у львівському університеті** з причини високих оплат ілюструють такі цифри. На перший рік студій записалося на теольогічний виділ 35 студентів (торік 54), на права 550 (572), на медицину 139 (154), на математично-природничий виділ 112 (144). Зві... ка зазначилася тільки на виділі гуманістичн..., де записалося 156 студентів супроти 118 в мин... лого року.

— **Україна на філятелістичній виставі у Праз...** Відоме мистецьке Т-во „Манес" у Празі... вало свою першу філятелістичну виставу... ну експозицію творить збірка міністерства... і телеграфів та збірка президента Т. Г. Масари... ка. Комітет вистави запросив до участи кл... ків кращих відомих збірок. Україна заступлена вибраними експонатами збірки Є. Вирового. Від... криття вистави відбулося 15. ц. м., потрива... на до 25. ц. м.

— **Конкурс на памятник** українським воякам, що лежать на цвинтарі в Йозефові, оголосив ... спевий комітет. Памятник має бути в більших розмірах, в українськім стилі, з каміня або бет... зу. Проекти посилати на адресу голови комітету Матвій Лобаз, **Josefov n/M. Czechoslovakia.**

— **Проти складок по школах.** Міністерство ... освіти видало обіжник про складки в школах. Обіжник велить обмежити якнайбільше всякого роду складки й збірки по школах, при чому ... де натиск на виховну сторону збіркових акцій. Дозволені складки слід вплачувати правильно, при чому вони повинні бути рівномірно розложені. Місячна складка на одну ціль не може перевищати у вселюдних школах одного сотика, в середніх школах і професійних школах 25 с. Надзвичайні збірки й датки можна організувати тільки між родичами або опікунами. Їх належить збирати на руки уповноважених до цього членів шкільних опік або батьківських кружків.

— **У справі залісення неужитків** відбулися дальші дві конференції в Бережанах і Бродах. На конференції в Бережанах обговорювано ... новлення мішаного деревостану на Поділлі ... залісення неужитків на узбіччах подільських ... рік. Учасники конференції звідали в резерві ... ники гарні коридорові управи дуба, що займають простір 3.500 га. Предметом конференції в Бродах було відновлення мішаних лісів на ... ватій низині та справа їх рентовности. Учасники конференції оглянули ліси Спілки Броди, познайомлюючись з методами, що мають на меті створити мішані ліси на місце дотеперішніх соснових, використати грабові налети для відновлення лісу дубово-соснового, ввести мішані ві... на місце дотеперішньої вільхи відрісної та ріжні способи плекання молодників.

— **Водна комунікація Дністром.** До Заліщик приплив перед кількома днями гольовний комісійний корабель „Ревера", що задержався там у дорозі до Окопів. Кораблем приїхала міністерська комісія, щоб перевірити комунікаційні умовини на Дністрі. Це перший від часу війни корабель на Дністрі, бо перед війною курсували на цій ріці постійно три кораблі. „Ревера" може помістити 10 пасажирів і тягнути одночасно три порони з 90 пасажирами.

— **Буревій над Надвірнянщиною.** Буревій, що шалів над надвірнянським повітом у днях 18. і 19. ц. м., був такий сильний, що на дорозі з Ра... кови до Солотвини і з Надвірної до Битькова знищило коло 50 телеграфічних стовпів. Зірвало також багато сільських домів, з яких вихор позривав стріхи.

— **Пожежі.** В Ілинцях пов. Снятин вибухла пожежа в забудуваннях Олекси Пугача. При сильному вітрі вогонь перекинувся на три сусідні господарства і знищив їх до тла з живим і мертвим інвентарем. Ратункову акцію, в якій брали участь дві пожежні сторожі, сильно утруднювала недостача води.

— **Напір на схід.** Союз горношлеських повітів купив у 1926 р. 50 га каменоломів „Пугач" у Клесові на Волині. Раньше спроваджували на Горний Шлеськ граніт з Німеччини, Чехії і Швеції. Тепер беруть усе з Клесова, де в каменоломах „Пугач" поставили пар. кітлівню, електрівню і смолярню ... граніт, грису. В 1935 р. випродукували в Клесові каменя вартости 2.200.000 зол. З кінцем 1935 р. Союз горношлеських повітів докупив до каменоломів у Клесові фільварок „Камінне" (93?0 ...) біля Клесова, де є ... граніту, габру і ... корниту. Нині працює в тих каменоломах 1?00 людей. Але українцям не дають роботи.

— **Жертва бурі.** У Вигоді пов. Долина шалів перед кількома днями сильний вихор, що зломив багато дерев і телеграфічних стовпів. Телеграфовий робітник Стан. Конар, хотячи ... дерево з дротів, виліз на стовп і впав із висоти так нещасливо, що зломив собі вязи. В тяжкому стані відставили його до шпиталю.

— **Присуд на комуніста.** В Станиславові відбулася судова розправа при замкнених дверях проти Товії Бавмволя, якому закинули комуністичну діяльність. Бавмволя засудили на 3 роки вязниці.

ПРИДАНЕ ГАНУСІ.

Одного разу трапився такий автентичний випадок, що восьмилітня Гануся, донечка незаможної урядничої пари, вихопилася при гостях:

— А я вже маю придане!

Всіх огорнуло жартобливе здивування. Родичі, дещо збентежені, пояснили:

— А, це ми так жартом називаємо, що збираємо на придане для неї. Але справді вона має вже на книжечці каси ощадности відложених декілька тисяч.

— Якто і Ви зі своїх скромних заробітків змогли вже стільки відложити?

— Отже саме, що не із заробітків. Але справа стоїть так: держимо для неї все чвертку льосу в кожній льотерії. Це вже її льос і вважаємо, що не маємо до нього права, як виграє.

— І виграє?

— Не все, але від часу до часу впаде якась виграна. Раз виграли ми тисячу золотих. Ніколи не вийшов великий льос, але таке скромне щастя крутиться довкола нас. Добре і те. Що відкладаємо, то в цілости для неї. Чиж могли би ми інакше що заощадити? Часом позичаємо від неї, опісля знову віддаємо. Всеж маємо резерву.

— А тепер надіюся, що впаде може якась більша виграна — сказала мати Ганусі. — Теж маю дивне довіря до того числа...

— Не треба забагато вимагати — перервав батько. — І так не можемо жалітися. Я вже волію малі виграні, але частіші. Маю більшу приємність. Я навіть, як не виграю, то думаю собі, скільки то радости мають ті, що виграли. Так тепер тяжко на світі. Для неодного то дошка ратунку. І тому думаю, що кожний повинен купити хоч чвертку льосу. В четвер починається тягнення І. кляси трицятьсемої Державної Льотерії. Хто не має льосу, той добровільно вилучує себе з кола можливости поправи долі! А поліпшення долі хоче хиба кожний.

—o—

— **Краєва хроніка.** Тернопільський суд засудив на 15 літ вязниці Григ. Росоловського, що вбив купця Хаїма Кнобля з Черниці. — Підчас судової розправи проти 43 комуністів у Коломиї обвинувачений Авраам Ґрайт вискочив з вікна першого поверху на подвіря, але коли хотів перелізти крізь паркан на вулицю, його зловили. — До громадського уряду в Погорільцях пов. Перемишляни вломилися в ночі на 21. ц. м. злодії й розпоровши огнетревалу касу вкрали 180 зол. — В Дубю долинського повіту повісилася 29-літня Анна Гуцул з причини нервового розстрою. — З міського арешту в Бурштині втік Іван Парчак і пропав без вісти. — У Слобідці Болшовецькій пов. Рогатин корова поколола рогами 34-літнього Стефана Подушевського так, що розірвала йому кишки і він незабаром помер. — В Жупані біля Сколього утонув у ріці Стрий 11-літній пастушок Іван Гирич, утікаючи перед господарем, якому худоба зробила шкоду. — На залізничій лінії Луцьк—Стоянів біля села Ратнева кинувся під потяг 40-літній Кандріян і згинув на місці. — В Акрештра пов. Коломия повісився 72-літній Іван Капулка, що немав ніякої опіки і ніяких засобів до життя.

— **Зліквідували шайку конекрадів.** На терені стрийського повіту бушували конекради. Поліція виловила цілу шайку, якої провідниками були циган Василь Нагірняк і гандляр кіньми Соломон Ґрайф. Відібрали їм сім коней.

— **Учитель КПЗУ.** Рівенський окружний суд засудив приватного вчителя з Осови, Герша Іткеса, секретаря районового комітету КПЗУ на 6 років вязниці, а його товаришку, секретарку „Мопру", Рухлю Рафель звільнив.

— **Осадники гуляють.** Рівенський окружний суд на сесії в Дубні засудив Владислава Древна на 3 роки і Станислава Вітковського на 2 роки вязниці за те, що вони, вдершись на забаву „кола молодежи" в селі Прищі, порізали на смерть музиканта Миколу Богатого, що не заграв „польки".

— **Самогубство в церкві.** В селі Глинках пов. Рівне, відбувалося в місцевій церкві вінчання. Коли молода пара станула перед вівтарем, старша незамужня сестра молодої, Степанида Мичко випила більшу скільксть оцтової есенції. Вінчання молодшої сестри поділало так трагічно на неї, що лишилася старою дівчиною, що рішилась покінчити з життям. Степанида померла наслідком отроєння.

— **Масова бійка за землю.** В селі Тулятині пінського повіту побилися селяни за землю. В бійці брало участь 80 осіб, що пустили в рух ланцюги, вила, залізні прути і т. п. 29 селян побито, між ними вісьмох тяжко.

— **Арештували коморника.** У Варшаві арештовано коморника Тадея Бядецького за ріжні урядові зловживання. Як відомо, трьох інших варшавських коморників за зловживання усунено від урядування.

— **З Польщі.** У варшавськім окружнім суді відбувся процес секретаря магістрату Воломина, Карла Рожановського, за спроневірення. Обвинуваченого засуджено на рік вязниці. — На кораблі „Костюшко" арештовано перед його відїздом із Гдині Лейбу Фукса, який наробивши довгів у Польщі, хотів утекти перед вірителями до Америки. — У Гдині засуджено на 5 літ вязниці платника складниці зброєнь, Яна Рихтера за спроневірення 46.000 зол. — В Барановичах повстала районова збиральня лікувальних ростин, обчислена на експортову діяльність.

— **Корабельна катастрофа.** У справі трагічної катастрофи голяндського корабля „Ван дер Війк" коло берегів Яви наспіли тепер ближчі подробиці. Врятовані пасажири оповідають про дантейські сцени, що розгравалися на кораблі в обличчі катастрофи. Корабель затонув так швидко, що годі було спустити всі рятункові човна. Крики, плач матерей, що наликували свої діти і брутальна сила запанували на кораблі. Розбитки кілька годин держалися на поверхні моря, причіпившись до кусників дерева, рятункових пасів і інших предметів. Незабаром на місці, де затонув корабель, показалася на поверхні груба верства олїв та нафти, відстрашуючи людоїдів, що полювали на людей. Залишений корабель за кілька хвилин перевернувся і пішов на дно. Наслідком сиґналів С. О. С. прибуло 10 гидроплянів і рибацькі судна, що врятували частину пасажирів залоги. Досі не віднайшли ще 14 европейців і 20 тубильців, розбитків з корабля „Ван дер Війк". Причина катастрофи покищо не устійнена.

— **Пригода летуна.** Аргентинський летун Франко Біянко, що вилетів був з Ріо де Жанейро до Буенос Айрес, мусів з причини зіпсутого мотору спуститися на море у віддалі 140 км. від Фльоріянополіс. Три дні провів він на воді, дожидаючи смерти, бо апарат занурювався щораз більше. Під вечір третього дня, лежачи на крилі апарату, Біянко побачив гидроплян німецької почтової лінії „Кондор", одначе ніяк не міг звернути на себе уваги пільота, що перелітав над ним. Нарешті пільот „Кондора" мусів з причини мряки знизити лет і завважав пливаючий апарат. Спустившись на воду забрав зі собою не тільки знесиленого летуна, але й мотор апарату, який незабаром затонув.

— **Не буде жебраків на Мадярщині.** З днем 1. листопада ц. р. на Мадярщині входить у життя закон, що забороняє жебранину. Одночасно біля Сеґедину отворять табор для жебраків.

— **Злука Каспійського Моря з Чорним.** „Правда" повідомляє про успішний хід праць, що мають на меті злучити Каспійське Море з Азовським і Чорним. Будують велику річну дорогу (ріка Манич, доплив Дону) 700 км. завдовшки, з яких 238 творять штучні канали.

—o—

Дивогляди.

ТІЛЬКИ 10 СЕКУНД ПРАЦІ.

Професор політичної економії Тавісток говорив на засіданні міжнародньої академії наук про відношення між людськими потребами і скількістю праці, яку треба витратити, щоб заспокоїти ті потреби. На підставі обчислень Тавістока виходить, що коли усі люди працювалиб поголовно — тоді кожному мешканцеві нашої землі не треба булоб більше працювати, як 10 секунд на добу. Вся біда в тім, що тільки частина людей працює, решта з ріжних причин дармує. Не тільки дармує, але мусить дармувати через погану орґанізацію праці себто безробіття і через тих, що живуть із чужої праці.

СТРАЙК ҐЕЙШ.

Окупаційні страйки французьких фабрик не проминули без наслідків не тільки у Франції, але й у Японії. Французьким прикладом заразились ґейші і собі захотіли закушати страйкових вражінь.

Власник одного ресторану в західній дільниці Токія рішив підвищити ціни. Він заявив ґейшам, що братиме від гостей, які приходять оглядати їхні танці, не три, але чотири єни. Ґейші не погодились на це, заявляючи, що підвишка відстрашить їм клієнтів і проголосили окупаційний страйк. Вони розмістились вигідно у ресторані, а на входових дверях вивісили плякат, в якому виясновали причини свого страйку.

Симпатії мешканців Токія були на боці ґейш. Японці уладжували щодня перед рестораном спочутливі манїфестації і власник ресторану не мав вкінці іншої ради, як піти на уступки та погодитись з ґейшами.

—o—

Всячина.

ЯК НАБІРАЮТЬ РЕКРУТІВ В АНҐЛІЇ.

Коли всі держави зброяться стрімголов, а деякі, що донедавна не мали реґулярної армії завели в себе постійну військову службу, одна Анґлія, вірна традиції, намагається збільшити свою армію при помочі бранки... охотників. Інша річ, що анґлійці не дуже спішаться до військової служби і армія мусить уживати усіх заходів, щоб антимілітаристично настроєні анґлійці вступали до королівської, британської армії. Бранка відбувається тепер зовсім за зразками купецької реклями. Афіші, проспекти, брошури, летючки, що їх поширюють у сотнях тисяч примірників, обіцюють майбутнім жовнірам правдивий рай на землі.

Ориґінальний спосіб бранки придумав старшина, що завідував бранкою рекрутів у беркшірському полку, що стоїть у Фолькстоні. Згаданий старшина запропонував 18 безробітним, яких намовляв до військової служби, щоб вони були цілий тиждень гостями полку. Така гостина далаб їм змогу на місці познайомитися з умовинами життя в касарнях, трудноіщами військової служби і т. д.

В умовлений день вийшов старший десятник 1. баталіону на стацію зустрічати 18 майбутніх добровольців. Замісць 18 приїхав тільки один, 19-літній Едвард Барк. У касарні стрінув його майор. Один із старшин дістав доручення показати гостеві усі касарняні уладження. Гостеві приладили окрему кімнату разом із підстаршиною.

Всі в полку, від жовнірів аж до полковника намагалися всіма силами уприємнити Баркові життя. Всі видатки на утримання, покриття на виплату безробітної запомоги, якої йому підчас гостини в полку не виплачували, оплати залізничого білету і т. д. узяв на себе старшинський клюб.

Великі льондонські часописи виделеґували до Фолькстону окремих кореспондентів, які докладно передають телефонічні звіти всього, що діється в касарні, що робить та як почувається Едвард Барк. Пишуть вони, що Баркові імовірно подобалось касарняне життя і можливе, що королівська британська армія збогатиться ще на одного жовніра.

ПРОЦЕС, ЩО ТРІВАВ 5 ХВИЛИН ЗАКІНЧИВСЯ СМЕРТНИМ ПРИСУДОМ.

Перед центральним, головним судом Олд Бейлі станула 26-літня Ґільда Кері, що вбила свою 5-місячну дитину і сама намагалася покінчити самовбивством. — Признаєтесь до вини? — запитав предсідник. — Признаюсь. — Судді не залишалось нічого іншого як тільки пояснити їй відповідні статті закону і засудити на цій підставі Ґільду Кері на кару смерти, що він теж і зробив. Цілий процес не трівав більше, як 5 хвилин. Смертний присуд замінять імовірно Ґільді Кері на досмертну вязницю.

—o—

З кіна.

Кіно „Касіно": „Жінка чи секретарка?"

Клерк Ґебл у головній, своїй улюбленій ролі між двома жінками — брюнеткою Мірною Льой і славною „плятиновою бльондинкою" Джін Гарльов. Перша — вірна, закохана жінка, друга — не менше вірна свому шефові — секретарка. Молодий мільонер, великий підприємець, не може жити ні без одної, ні без другої, — без жінки — дома, без секретарки — у бюрі. Але „світ" судить людей на підставі їх зверхньої поведінки: всі переконані, що серце підприємця належить теж до його секретарки, тим більше, що він з нею не розстається цілий день; хтонебудь хоче з ним розмовляти і викличе його телефоном, почує відразу голос його секретарки. І трапляється так, що коли бізнесмен мусить виїхати негайно з Ню Йорку до Гавани літаком — сам, відмовивши проханню жінки, що хоче їхати з ним, і мусить викликати негайно свою секретарку, щоб його дігнала — ідеальна любов та ідеальне подружжя захитані.

Вся ця легка комедія, подібна до десятка інших американських, цікава головно для тих, що люблять живий дотепний діяльоґ.

—o—

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Страйк кравецьких челядників у Тернополі. Страйк кравецьких челядників у Тернополі триває далі, бо майстри не погоджуються підписати збірної умови. Челядники домагаються підвишки платень, 8-годинного дня праці та признання прав професійному союзові кравецьких робітників інтервеніювати при зміні місця праці. Майстри годяться лише підвищити заробітні платні на 25 проц., інші умовини відкидають.

Будова цукроварні в Тернополі. Будову перших 4-х будинків для цукроварні в Тернополі виконує двох будівничих: українець п. Фаленднш і поляк п. Стельмахович. Тому, що постійно паде дощ, ледви чи вдасться викінчити до зими будову 4-ох будинків, де приміщувались би канцелярії, варстати і гаражі. При будові цукроварні знайдуть працю робітники з Тернополя і доокола сіл.

Посвячення відновленої церкви в Чернилові Руськім. Дня 18. ц. м. о. дек. Грицай з Черникова довершив посвячення відновленої церкви в Чернилові Руськім. Після того о. декан подякував громадянам за їх жертвенність, а членам церковного комітету під проводом о. пароха Пододянчука за їх успішну працю. Поліхромію в церкві виконали два молоді студенти-малярі, Евген і Лев Грицаї з Тернополя. Всі образи святих є правдивою прикрасою храму Божого і роблять на глядачів дуже миле вражіння.

КАЛІШ.

З життя української еміґрації в Каліші. В м. Каліші існує осередок, де перебувають рештки української військової еміґрації. Серед найтяжчих умовин, в яких перебувають там колишні вояки із своїми родинами, вони всеж не забувають про свої обовязки супроти своєї Батьківщини та її вірних синів. З нагоди десятих роковин смерти бл. п. Отамана С. Петлюри в столичному театрі дня 12. VII. ц. р. ініціятивна група в складі кількох пань із старого Союзу Українок разом із Українським Національним Хором улаштували виставу „Про що тирса шелестіла". Прибутків з тої вистави було: з продажних квитків 130.36 зол., з продажі програм 13.68 зол. Разом 144.04 зол. Видатків було 86.72 зол. Отже чистого прибутку було 57.32 зол., яку то суму через Головну Управу У. Ц. К. переслано до Парижа на бібліотеку ім. С. Петлюри. Склад ініціятивної групи такий: п-і Горко, Горячко, Гомілко, Безсонова, Кухарчук О. і Навроцька

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

БЕРЕЖАНИ:
24. Х. Циганський барон.
25. Х. Вій.
26. Х. Муж двох жінок.
27. Х. Інваліди.
28. Х. Німа теща.
З Бережан їде театр до Рогатина.

Український Молодий Театр „Заграва“ під арт. пров. В. Блавацького.

ДРОГОБИЧ- 24. Х. Вініцій і Лігія. 25. Х. Смерть Нерона — „Камо грядеши?“.

З Дрогобича театр їде до Тустанович і Самбора.

Великий Театр:

Пятниця 23. Х. год. 7·30 веч. „Пігмаліон“.

Субота 24. Х. год. 7·30 веч. „Пігмаліон“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Малий льорд“.
АТЛЯНТИК: „Тайна бригада“.
ВАНДА: „Жид вічний мандрівник“ і „Кохаю усіх жінок“.
ГРАЖИНА: „Графиня Маріца“.
КАСІНО: „Жінка чи секретарка“.
КОПЕРНИК: „Пастер“.
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці“.
МЕТРО: „Напад на Конго“, і „Азбука кохання“.
МІРАЖ: „За хвилину щастя“.
МУЗА: „Спокуса“ з Марл. Дітріх.
ПАКС: „Щастя на вулиц“ і „Фатальна Таксівка“.
ПАЛЯС: „Панна Лілі“ з Франціскою Ґаль.
ПАН: „Бавиті“.
РАЙ: „Ядя“.
СВІТ: „Княжна Чардаша“ з Мартою Еґґерт.
СТИЛЕВЕ: „Зов крови“, ревія „Вулькан гумору“.
ТОН: „Пекольне провалля“ з Б. Джонсон.
УТІХА: „Дорога без повороту“ і ревія.
ХИМЕРА: „Малий бунтар“ із Шерлі Темпль

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Цепелін у просторах“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 23. жовтня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Пісні в супр. лютні для молоді, 17.30 Твори Дакспергера у вик. камер. квартету, 19.25 Скрипка, 21.20 Реквієм д-моль Брікнера, **Прага** (470,2) 17.05 Концерт тріа, 19.20 Популярний концерт, **Париж** (1648) 18.30 Концерт симф. орх., 21.00 Соната, скр., форт., **Білгород** (437,3) 17.20, 22.00 Пісні й арії, 17.50 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 8.30 Муз. поранок, 14.15 Легка музика, 20.10 Перлисті мельодії, спів, муз., **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Дівчата співають, 20.10 Віольонч. рецітель Гаст. Касадо, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 16.50 Твори мінхенських композиторів, **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 17.30 Скрипка, 18.15 Сальон. музика, 19.30 Опера, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 21.05 Камер. концерт, 22.00 Вок. авдиція, **Рим** (420,8) 13.10 Розр. концерт, 17.15 Танк. музика, 21.00 Орх. концерт.

Субота, 24. жовтня 1936.

Відень (506,8) 15.40 Концерт орх. мандолістів, 18.00 Нар. пісні, 18.30 У тирольській хатині, репортаж, 19.35 „Ді Юксгайрат“ оп. Легара, 22.20 Концерт квартету, **Братислава** (298,8) 21.15 Словацькі нар. пісні, **Мор. Острава** (269,5) 18.00 **Українські пісні у вик. Самойловича**, **Прага** (470,2) 16.05 Концерт військ. орх., 19.15 Концерт **вок. октету**, **Париж** (1… 12.00 Концерт, 16.00 Авд. для дітей, 17.00 Легка музика, 21.00 Спів, форт., 21.45 „Есклярмон“ ром. оп. Масенета, **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. пісні 20.00 Сербський вечір, 22.20 Концерт, **Берлін** (356,7) 8.30 Розр. музика, 18.10 Соната на скр. і форт. „Крайцерівська“ Бетовена, 20.10 Веселий вечір, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки (Англія, Скандинавія), **Мінхен** (405,4) 14.45 Розр. концерт, 20.10 Оперетка, фільм і танок, **Будапешт** (549,5) 13.30 Вок. концерт, 18.00 Циг. музика, 19.25 Форт. рецітель, 22.40 Оп. орх., **Міляно** (368,6) 11.30 Розр. концерт, 20.45 „Дівча зі Заходу“ оп. Пучінія, **Рим** (420,5) 13.15 Орх. концерт, 17.15 Танк. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 23. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для ст. дітей: „Як король Локетек скривався“, 11.57 Сигнал . 12.03 Східні настрої у вик. орх., 12.40 Вовняні светерики, гутірка, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклям. концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 „Кляса на оселі“ авд., 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Танк. симф. музика з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Шлеські нар. пісні, 17.00 Болгарія — країна пісень, 17.15 Концерт солістів, скр., форт., 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт. вістки, 18.20 Пригода в Ґорганах, 18.30 Танки з Олімпіяди 1936, гр. пл., 18.40 Програм. скрипька, 18.50 На торговиці, 19.00 Цісарів портрет, фрагм. із пов. Русінека „Плютон із Дикої Левади“, 19.20 З піснею по краю, авд., 19.45 Оп. фрагмент, 20.00 Трохи англ. музики, орх., 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Легка музика з гр. пл., 22.00 Р. Штраус: Форт. квартет ц-моль оп. 13, 22.30 „Городець мук“, 22.45 Орх., 23.00 Концерт.

Субота, 24. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 18.03 Пісні та пісоньки, гр. пл., 12.40 Хліборобська скрипька, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Театр Уяви для дітей: „Мапа“, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклям. концерт, 15.30 Наша програма, **15.35 Українські пісні й танки з гр. пл. („Розплетини“ відсп. Сал. Крушельницька, „Ой де ти ідеш“ відсп. Сал. Крушельницька), „Ой чогож ти зажурився“ відсп. Теод. Свистун, „Не вір, дівче козакові“ відсп. Теод. Свистун), „Гопак“** (орх.), 15.50 Три запити, 16.00 Шопенові мельодії, гр. пл., 16.15 Орх. музика, 17.00 Серенади, форт., 17.20 Форт. твори на 4 руки, 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Чайковський: „Лебедине озеро“, балет сюїта з гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Польські полярні виправи, 19.30 Розривковий концерт у вик. орх. Евг. Стебельський (тенор), 20.30 Літерат. новини, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Скрипк. рецітель Ефр. Цимбалістого, 21.50 Концерт орх., 22.00 „Жалісне оповідання про кохання Риміда й Азалії“ з ілюстр., 22.30 Танк. музика, орх. і соліст; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.63—89.20, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 286.70 — 285.00, Франки фр. 24.81 — 24.67, Франки швайцарські 122.45—121.65, Фунти англ. 100.20 — 99.80, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.20—16,70, Кор. дан. 116.39—115.55, Кор. норв. 130.88 — 120.90, Кор. шв. 134.43 — 133.45, Ліри італ. 25.40—24.80, Марки фін. 11.49—11.30, Марки нім. 118 — 112, Шил. австр. 93—90. Марки нім срібні 127—120.

Акції.

Банк Польський 112, Цукор 31.50, Вугіль 16·60, Лільпоп 15.75, Моджеїв 6.50, Норблін 66·00, Островець 32·75, Стараховичі 37·50. Габербуш 41·50.

Тенденція сильна.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 66.00, 2 ем. 66·50, 5 конв. 52·50. 5 зал. 50·65, 6 дол. 77.00, 4 прем. дол. 49.75—49·50, стаб. 475, 480.

Тенденція для девіз акцій, позичок і процентових паперів мішана.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—54, 4 прц. Л. З. Бк Г. 40—43. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 42—45, 4 прц. ТКЗ. 39—41, 4 і пів прц. ГТКЗ. 41 — 44, 4 і пів прц. БГК. 61—65, 4 прц. БГК. 61—65.

Долярівка 50—52, 3 інвест. 1 ем 65—68 3. ем. 65—68

Збіжжя.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	24·75—25·25
Пшениця збор. червона	23·75—24·00
Пшениця біла	23·75—24·00
Жито шт. I	17·50—17·75
Жито шт. II.	17·25—17·50
Овес шт. I. незадощений	15·00—15·25
Овес шт. I. А легко задощ.	14·50—14·75
Овес шт. II. незадощений	14·50—14·75
Овес шт. II. А легко задощ.	13·75—14·00
Конюшина чер. натур.	100·00—105·00
Конюшина чер. без канянки	115·00—120·00
Конюш. ч. без канянки 96%	120·00—125·00
Конюш. біла натур. без кан.	100·00—110·00
Кон. біла нат. без кан. 95%	120·00—150·00
Мука пшенична ст. гат. I в.	42·75—43·25
Мука пшен. ст. гат. I А	42·25—42·75
„ „ гат. I Б	41·25—41·75
„ „ гат. I Ц	39·75—40·25
„ „ гат. I Д	37·75—38·25
„ „ гат. II А	37·25—37·75
„ „ гат. II Б	36·75—37·25
„ „ гат. II Ц	36·50—37·00
„ „ гат. II Д	35·25—35·75
„ „ гат. II Е	33·25—33·75
„ „ гат. II Ф	31·75—32·25
„ „ гат. II Г	29·25—29·75
„ „ гат. III А	22·00—22·50
„ „ гат. III Б	20·50—21·00
Мука пшенична паст.	19·00—19·50
Мука пшенич. разова до 95%	29·50—30·00
Мука житна витяг 0·30%	30·50—31·00
Мука житна гат. I. 0·50%	29·50—30·00
Мука житна гат. I. 0·65%	27·50—28·00
Мука житна гат. II. 50-65%	21·00—21·50
Мука житна разова 0·95%	22·00—22·50
Мука житна посеред. 65%	18·00—18·50

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 22. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагон-станція заладовання:

	льоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	22·75—23·25
Жито збір. 693 гр/л. 3%	15·50—16·00
Ячмінь пошн. 621 гр/л. 4%	18·00—18·25
Овес легко задощ. 444	13·75—14·00
Овес не задощ. 456	14·50—14·75
Гречка 10%	22·00—22·50
Кукурудза жовта	17·00—17·25
Кукурудза червона	18·50—19·00
Коноп. сімя	29·75—30·00
Соняшникове сімя	31·00—31·50
Фасоля корона руч. в. з м. 42	55·00—55·50
Фасоля „Різеп“ руч. виб. з м.	40·00—41·00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	40·00—40·50
Фасоля шмальц. спец. ручно вибир. з мішк.	43·00—45·00
фасоля краса рафована	25·00—28·00
Фасоля цукр. ручно виб.	30·00—31·00
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від канянки	115—120
Конюшина вільна від канянки 96 проц. чистоти	120—125

Пшениця, жито, ячмінь, овес і гречка дальше дешевіють. — Решта незмінена. Тенденція знижкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 22. жовтня п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0.15 „
1 к. яєць	4.50 „

Тенденція на масло та молоко сильна на яйця знижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 22. Х. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки I. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.70 кг. вгору	1.05 зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кгр. вгору	1.00 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10